CONTRA HET KROONVIRUS

Programma Partij voor de Republiek 2021

(Het Programma van de Partij voor de Republiek staat anders dan de klassieke programma's van politieke partijen voortdurend ter discussie en is open voor voortschrijdend inzicht. Daartoe bestaat een permanente dialoog tussen de leden, die zelf ook ideeën of aanmerkingen kunnen inbrengen en ter stemming brengen via de digitale ledenraadpleging. De Partij voor de Republiek zal ieder belangrijk besluit in de politieke fora waarin zij vertegenwoordigd is met behulp van de digitale technologie vooraf voorleggen aan de leden, zodat er geen vervreemding tussen uitvoerenden en achterban ontstaat, en adviseert andere partijen hetzelde te doen, ter bestendiging en versterking van het vertrouwen in de werking van de parlementaire democratie).

Doelstelling

De Partij voor de Republiek streeft naar het afschaffen van de Nederlandse monarchie ten gunste van de invoering van een republiek. De 'res publica', dat wil zeggen de publieke zaak , is het beste gediend wanneer iedereen gelijke kansen en gelijke plichten heeft.

Deze transitie van monarchie naar republiek is bedoeld als openingszet naar een structurele herordening van het Nederlandse staatsbestel, zoals die eigenlijk al sinds de jaren '60 wordt bepleit, maar waarvoor tot nog toe geen bestendige vorm werd gevonden.

De PvdR staat voor spreiding van macht, kennis en kapitaal, een open samenleving en actief burgerschap. Met het afscheid van het archaïsche instituut koningshuis kan de deur worden geopend voor een structurele modernisering van de samenleving, om de grote uitdagingen van de 21e eeuw het hoofd te bieden op het gebied van klimaat, gezondheid, democratische waarden en economie.

De PvdR staat positief ten opzichte van de Europese samenwerking en wil die samenwerking verder ontwikkelen. De PvdR streeft op termijn naar de invoering van een republikeins model op Europese

schaal, waarbij de Europese Unie wordt omgevormd tot een federatie op republikeinse grondslag, die zich primair richt op het welzijn van alle burgers. Geen Brusselse bureaucratische eenheidsworst derhalve, maar een transnationale bestuursvorm die uitgaat van het individu en ruimte laat aan autonome regio's. Een Europees gezondheidsstelsel kan een herhaling van de Covid-tragedie voorkomen, een een Europees gegarandeerd inkomen kan de ongelijkheid tussen Europese burgers verzachten. Zo kan worden voorkomen dat het hele Europese bouwwerk instort onder de krachten van extremistisch nationalisme. Met de vorming van een Europese republiek kan de Brexit ongedaan worden gemaakt en zelf de Zwitsers kunnen worden bewogen zich aan te sluiten, omdat hun bestuursvorm binnen die Europese republiek sterk wordt weerspiegeld.

In het Nederlandse Parlement wordt al decennia niet meer gesproken over de principiële bezwaren die tegen de monarchie bestaan. De exorbitante kosten die met het koningshuis zijn gemoeid zijn worden met het jaar onbeschaamder, maar worden niettemin immer door de regering toegedekt. De PvdR wil in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn om een eind te maken aan dit collectieve wegkijken, dat een verlammend effect heeft op het democratische bewustzijn en in volstrekte tegenspraak is met de egalitaire samenleving die Nederland in wezen is.

Dit doet de PvdR uit de overtuiging dat met de herinvoering van de republiek een geweldige sociale dynamiek kan ontstaan, waarbij de Nederlandse samenleving de kans krijgt zichzelf opnieuw uit te vinden. De behoefte aan een diepe hervorming van het staatsbestel wordt in Nederland breed gevoeld, maar is tot nu toe blijven steken in halfslachtigheid of de fopspeen van een steeds ranziger wordend populisme. Met het afschaffen van de monarchie kan een veelbetekenend startsein worden gegeven aan een veel breder hervormingsproces.

Redenen om afscheid te nemen van de monarchie

Exorbitante kosten

Als je alle kosten van het Nederlandse koningshuis bij elkaar optelt, inclusief die van de mistige belastingvrijstellingen die koning plus aanhang genieten, kom je volgens de meest recente berekening uit op een bedrag van rond de 400 miljoen euro op jaarbasis.

Vergelijk dat eens met het de kosten van de president van Zwitserland, een land van vergelijkbare grootte als Nederland. Daar rouleert het presidentschap jaarlijks tussen de ministers van de bondsregering. Een Zwitserse president ontvangt daarvoor een jaarvergoeding van 445.163 franken per jaar, aangevuld met vergoedingen ter waarde van 30.000 franken en 12.000 franken. Een Zwitserse frank is ongeveer 80 eurocent waard. Verder krijgt de Zwitserse president, die louter ceremoniële taken heeft, zijn kosten voor telefoon en computer vergoed, een representatieve auto in bruikleen en een eerste klasse treinabonnement. Totale kosten per jaar: minder dan 500.000 Zwitserse franken, dat is omgerekend 424.000 euro. Er valt dus meer dan 399,5 miljoen euro jaarlijks te besparen bij de afschaffing van de Nederlandse monarchie ten gunste van een republikeinse staatsvorm naar Zwitsers model.

En voor degenen die zeggen dat een koning zo goed is voor de Nederlandse handelsbelangen: de Zwitserse economie floreert als geen andere in de wereld.

Nederland bestaat langer als republiek

Nederland werd geboren als Republiek. Eerst als Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, die tussen 1588 en 1795 bestond. In die tijd fungeerden de Oranje-Nassaus als stadhouder, zeg maar een

soort gouverneur. Er waren tijden dat er geen stadhouder was, tussen 1650 en 1672, en nog een keer tussen 1702 en 1747, toen het Huis van Oranje-Nassau in de lijn van Willem de Zwijger was uitgestorven. In 1795 werd de Bataafse republiek uitgeroepen, met een voor die tijd uiterst voortuitstrevende Grondwet. Die werd op last van Napoleon 1806 uiteindelijk omgevormd tot een koninkrijk, onder leiding van zijn broer Lodewijk Napoleon. De eerste koning van Nederland was dus een Fransman. Pas in 1813 werd een Oranje-Nassau uitgeroepen tot koning Nederland. Nederland heeft dus langer als republiek dan als koninkrijk bestaan.

Macht van de koning

De macht van de koning heet volstrekt symbolisch te zijn, maar wie de Nederlandse Grondwet leest, kan niet anders dan concluderen dat de Koning de absolute macht heeft in Nederland. Artikel 82 van de Grondwet bepaalt bijvoorbeeld dat wetsvoorstellen kunnen worden ingediend 'door of vanwege' de Koning. Geen wet wordt geldig zonder bekrachtiging door Koning. Sterker nog: pas na instemming van de Koning treden wetten in werking. Ook belangrijke ('koninklijke') besluiten kunnen alleen genomen worden met instemming van de Koning. Daar komt bij dat Koning voorzitter is van de Raad van State, de hoogste bestuursrechter van het land, tevens het hoogste staatsorgaan dat de regering adviseert over wetgeving.

Ook staat de Koning formeel aan het hoofd van de regering. Als voorzitter van de Raad van State adviseert de Koning dus zichzelf. Bovendien benoemt en ontslaat de Koning de leden van de regering. Ook alle rechters in Nederland moeten worden benoemd en ontslagen door de Koning. In elke rechtszaal hangt een portret hangt van de Koning. Boven elke rechterlijke uitspraak staat 'In naam van de Koning'. Boven elke wet staat een groet van de Koning aan de lezer. Rechters moeten bij de gelegenheid van hun benoeming trouw zweren aan de Koning om in functie te kunnen treden. Ook advocaten moeten trouw zweren aan de Koning om in functie te kunnen treden. Maar de Koning is evengoed ook partij in rechtszaken. Denk maar aan al die zaken tegen media die hij aanklaagt vanwege schending van zijn privacy of die van zijn familie. Die zaken worden steevast door de media verloren door de zogeheten Mediacode, een vorm van vrijwillige censuur die de media wordt opgelegd.

Daarnaast bestaat er ook koninklijke rechtsspraak in Nederland. Reeds in 1985 oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het zogeheten 'Kroonberoep', dat wil zeggen het beroep dat wordt ingesteld bij 'koning en minister' (die samen 'de Kroon' worden genoemd), in strijd is met Europese mensenrechten, zoals art. 6 EVRM, dat het recht op een eerlijk proces voorschrijft.

Ondanks deze ruim 35 jaar oude ferme vingerwijzing blijft Nederland doof voor deze Europese kritiek. De Toeslagenaffaire, die als een *wake up-call* voor de vervreemding van het bestuursapparaat richting maatschappijk is gaan gelden, is het meest recente voorbeeld daarvan. Dat burgers ten onrechte als fraudeur werden gebrandmerkt, was voor de Afdeling Bestuursrechspraak van de Raad van State, de hoogste bestuursrechter, geen reden tot ingrijpen. Onder leiding van de Koning werden onjuiste besluiten met de mantel der liefde bedekt. Goedwillende ouders werden zonder redelijke aanleiding van fraude beticht. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State liet evident onjuiste besluiten in stand waardoor veel families de financiële afgrond werden ingedreven. De hoogste bestuursrechter heeft met koninklijke goedkeuring jarenlang de spijkerharde uitvoering van regelgeving van kinderopvangtoeslag gesanctioneerd.

Als voorzitter van de hoogste bestuursrechter speelt de koning hier een grote rol. Ook om deze reden moet er een streep door het koningschap. De Raad van State dient in deze vorm afgeschaft en onderdeel te worden van de reguliere rechtbank. Dat de echtgenote van de koning en de

kroonprinses (na het bereiken van de meerderjarigheid) automatisch ook zitting hebben in de Raad van State is natuurlijk een praktijk waar zo snel mogelijk een eind moet komen.

Hoe de Republiek te verwezenlijken

De Partij voor de Republiek is een democratische partij. De doelstelling om in Nederland te komen tot een republiek zal daarom ook op democratische wijze moeten worden bereikt. Eenvoudig is dat niet. De Nederlandse Grondwet is namelijk geheel ingericht om de positie van het Oranje-huis te beschermen. Alles dient een teruggang naar een republikeinse staatsvorm te voorkomen, ook al zou dat de wens zijn van een meerderheid van het electoraat. De Nederlandse grondwet is in feite ondemocratisch. Dat de overgang naar een republiek een meerderheid in het parlement behoeft, is niet meer dan logisch, maar daarna worden grondwettelijke barricades opgeworpen die het Oranjehuis moeten beschermen tegen een legitieme republiek. Daarna dienen namelijk verkiezingen plaats te vinden, en een twee derde meerderheid in het parlement dient met het vestigen van de republiek in te stemmen. Deze procedure verhoudt zich niet met het democratische principe dat een meerderheid beslist.

De functie van een grondwet is normaal gesproken de bescherming van het volk tegen de machthebbers, in de zin dat de grondrechten van de bevolking zijn gewaarborgd. In het Nederlandse geval is het meer de bescherming van de Oranjes tégen de bevolking. Zelfs wanneer de meerderheid van het Nederlandse volk dat afkeurt, blijft Nederland een monarchie, beschermd door onmogelijke procedures vastgelegd in de Grondwet.

Toch zit Nederland niet voor altijd constitutioneel in de dwangbuis van de familie Oranje. Er is een exit-strategie denkbaar. Voorwaarde is dan wel dat het koningschap wordt ontdaan van zijn belangrijkste attractie: zijn magistrale verdienmodel. De familie Oranje is de rijkste familie in Nederland, waarom dan elk jaar vele miljoenen aan deze familie ter beschikking stellen voor de vervulling van louter ceremoniële taken?

Het is goed denkbaar – zeker gezien de omvang van het Oranje-vermogen – de functie van staatshoofd in afwachting van de invoering van de republiek op vrijwilligersbasis te laten uitvoeren, met alleen een vergoeding van de onkosten, die dan wel veel kritischer dan nu het geval is kritisch tegen het licht moeten worden gehouden. Het zou dan wel noodzakelijk zijn wanneer de Oranjes openheid geven over hun vermogenspositie, zodat er goede en redelijke afspraken kunnen worden gemaakt bij de afbouw van het huidige exorbitante vergoedingssysteem, dat op steeds meer onbegrip stuit. Het valt niet uit te leggen dat normale Nederlanders wanneer ze een spaarrekening hebben elk jaar de hoogte van het bedrag op die rekening moeten aangeven om daarover belasting te betalen, terwijl het grote vermogen van de Oranjes op grond van privacy geheim mag blijven. Bij die opening van de boeken zou het ook dringend gewenst zijn dat er transparantie komt over de zakelijke belangen van het koningshuis, zodat privé en zakelijk van elkaar gescheiden kunnen worden, zoals dat bij andere gezagsdragers de normaalste zaak van de wereld is.

Inventarisatie van de kosten van de monarchie

De Partij voor de Republiek dringt aan op een inventarisatie van alle kosten van de monarchie, inclusief die verbonden zijn aan de fiscale vrijstellingen die de koning plus aanhang volgens de Grondwet genieten. Een grote reductie van het monarchale verdienmodel draagt vermoedelijk bij aan een vermindering van de animo de functie van het koningschap te willen uitoefenen. Om deze ontmoedigingsstrategie te versterken kan er een model worden geïntroduceerd waarbij iedere euro

die op het koningshuis wordt bespaard, vloeit in een speciaal fonds ter leniging van de financiële nood van de zwaksten in de samenleving en symbolische herstelbetalingen voor het aangedane leed in de voormalige kolonieën, waarin het Huis van Oranje 5 eeuwen een voortrekkersrol heeft gespeeld. Op die manier komt er ook een einde aan de discrepantie tussen het woord en de praktijk: een staatshoofd dat met kerst woorden spreekt over naastenliefde en solidariteit, maar wel miljarden aan vermogen heeft en daarover geen cent belasting betaalt.

Vrijwillig afscheid van het koningshuis

De Partij dringt er bij het Huis van Oranje-Nassau op aan te bedanken voor het koningschap. De uitoefening van het koningschap komt dan grondwettelijk in handen van de Raad van State, en die zou vervolgens de weg naar de republiek kunnen openen. De Staten-Generaal zal vervolgens het besluit van de familie van Oranje-Nassau het koninklijke ambt niet meer te willen vervullen vanzelfsprekend respecteren en unaniem instemmen met deze wens. De weg naar de republiek ligt dan open.

Hoe om te gaan met de familie Oranje

Wanneer Nederland weer een republiek wordt zullen we op een nette manier afscheid moeten nemen van het gewezen koningshuis. Dat betekent dat het Nederlandse volk de integriteit van de familie Oranje dient te respecteren. Maar andersom zal ook de familie Oranje op een nette gepaste wijze dienen mee te werken aan het omvormen van Nederland van monarchie naar republiek.

De overzeese gebiedsdelen

Nederland bestaat niet alleen uit het stuk land in de delta van de rivieren die eindigen in de Noordzee. Nederland kent ook 'overzeese gebiedsdelen'. Van deze delen van het rijk is bekend dat de bevolking daar nogal monarchistisch gezind is. De vraag dient zich aan hoe om te gaan met de bevolking van deze rijksdelen, die wellicht geen voorstander is van een republiek. Een mogelijkheid is dat deze landen meegaan in de republiek. Een andere mogelijkheid is dat deze landen onafhankelijk worden en hun eigen weg gaan, al dan niet met een band met Nederland. Een mogelijkheid zou ook zijn, indien de bevolking dat zou wensen, dat zij een eigen koninkrijk vormen met de Oranjes.

Posities van de Partij voor de Republiek

De Partij voor de Republiek zal, wanneer de partij is vertegenwoordigd in de Tweede Kamer, zich constructief opstellen tegenover andere partijen. De partij zal samenwerking zoeken met andere partijen, die – in het verleden – blijk hebben gegeven het republikeinse gedachtengoed aan te hangen. De Partij voor de Republiek zal tevens internationaal contact zoeken en onderhouden met overeenkomstige partijen en groeperingen in Eurpese landen die nog een monarchie zijn en zich ten doel stellen hun land om te vormen tot een republiek. Idealiter wordt de Partij voor de Republiek een transnationale partij met afdelingen in de diverse Europese landen.

De Partij voor de Republiek is een beweging die staat voor staatshervorming volgens de principes van het egalitarisme, broederschap en vrijheid. Burger-participatie, decentralisatie en transparantie zijn daarbij kernwaarden. Een partij die dus het bestuur weer terug naar het individu brengt.

De Partij van de Republiek beschouwt het vervullen van politieke rollen als een tijdelijke dienst aan de maatschappij. De Partij van de Republiek hanteert de stelregel dat politiek geen langdurende loopbaan mag zijn om in het levensonderhoud te voorzien. We hebben zeker mensen nodig die ons vertegenwoordigen, maar de enige professionele kwalificaties voor een goede volksvertegenwoordiger zijn een rotsvaste integriteit, kristalheldere transparantie in communicatie,

oprecht medeleven, en voldoende intelligentie gemengd met een goede dosis nederigheid. Politiek kan geen carrière zijn, het moet een roeping zijn geboren uit een oprecht verlangen om een verschil te maken.

De Republiek die de PvdR zich wenst

De Republiek die de PvdR voor ogen staat, krijgt vorm door een eigentijdse toepassing van het credo Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap (m/v-/x). Dit grondprincipe van indivuele souvereiniteit, gelijkwaardigheid en solidariteit, kan op ieder beleidsterrein worden gehanteerd als uitgangspunt van beleid.

Gelijkwaardigheid door gegarandeerd inkomen

Op economisch terrein moet de sociale gelijkheid worden gestimuleerd. De steeds groter wordende kloof tussen Kapitaal en Arbeid, ten gevolge van het kale feit dat de vergoedingen voor geleverde arbeid ver achterblijven bij de winstuitkeringen, zet die sociale gelijkheid nu zwaar onder druk. In de ogen van de Partij voor de Republiek is een herwaardering c.q. herdefinitie van de factor Arbeid dan ook dringend noodzakelijk. Het is aan de Staat, als hoeder van alle ingezetenen, om iets wezenlijks tegen deze in alle geledingen ontwrichtende scheefgroei te ondernemen.

Gegarandeerd inkomen

De Partij voor de Republiek streeft naar een gegarandeerd inkomen voor iedere legale inwoner van boven de 18 jaar oud. Het gegarandeerde basisinkomen is niet gelijk aan het onvoorwaardelijke basisinkomen. Het onvoorwaardelijke basisinkomen wordt betaald aan iedereen, terwijl het garandeerde inkomen shet bedrag aanvult welke onder het basisinkomen wordt verdiend. Dit kan door een negatieve belastingbetaling worden uitgevoerd.

Het gegarandeerd inkomen biedt een basisgarantie voor iedereen. Door geen criteria vast te stellen om in aanmerking te komen, worden uitsluitings- en insluitingsfouten vermeden. Het waardeert iedereen voor haar of zijn bijdragen aan de maatschappij, ook zij die door gezinsverplichtingen, ziekte of handicap, of door ouderdom niet of niet volledig in de reguliere arbeidsmarkt kunnen deelnemen. Door een onmiddellijke financiële noodzaak te verwijderen, stelt het mensen ook in staat hun talenten te wijden aan activiteiten die niet direct geldelijk gewin opleveren. Zo worden voorwaarden geschapen voor meer creativiteit, innovatie en ondernemerschap.

Onderwijs zorgt voor brede levensvisie

Mensen worden geboren met uiteenlopende talenten en interesses. Aan de Republiek is de taak om ervoor te zorgen dat iedereen volledig tot bloei kan komen volgens de eigen vaardigheden. Investeringen in een grote verbeterslag van het openbaar onderwijs zijn daarbij noodzakelijk op alle niveaus. Stages en alternerende opleidingen zijn de drijvende krachten achter de integratie van jongeren in het arbeidsproces. Om de werkloosheid te bestrijden en ook hen die minder tot het academische geneigd zijn, goed de arbeidsmarkt binnen te laten komen, biedt de repuliek een sterk systeem voor het leerlingwezen . Deze ontwikkeling is ook een belangrijke uitdaging voor de opwaardering en het concurrentievermogen van onze economie.

Het beroep van onderwijzer moet weer de status krijgen die het verdient als mentor en leraar van de volgende generaties. Tijdens hun opleiding moeten scholieren in staat worden gesteld tot voldoende vrije verkenning om het eigen levenspad te kunnen bepalen. De leerstof welke wordt aangeboden moet de leerlingen in staat stellen om een brede levensvisie te ontwikkelen. Ter voorkoming van een te voorbarige selectie is het idee van de invoering van een middenschool te overwegen. Er moet zorg

voor worden gedragen dat onze jonge mensen het Europese verhaal volledig begrijpen, de staatsinrichting van alle overheden waar ze mee te maken krijgen goed leren bevatten, en zich kunnen ontplooien tot wereldburgers met excellente kennis van zichzelf en de eigen culturele achtergrond.

Universiteit is drager van cultuur

Wij willen dat ons systeem van hoger onderwijs studenten een uitstekende opleiding biedt door middel van versterkte begeleiding en geïndividualiseerde trajecten. Wij willen ook ons onderzoek de middelen geven om op het vlak van innovatie-uitkomsten aan de top van de wereld te staan en te blijven staan. Daarnaast moeten de universiteiten zich ook zeer bewust zijn van hun rol als dragers van taal en cultuur, en deze rol terdege blijven vervullen. Het Europese baccalaureate wordt ingevoerd in het schoolsysteem ter vervanging van het huidige verouderde systeem.

Voormalige paleizen worden cultuurcentra

Cultuur is een voertuig voor de emancipatie van individuen en de ontwikkeling van de samenleving. De Republiek stelt iedereen in staat te proeven van de culturele diversiteit. De culturele sector krijgt steun zich aan te passen aan de digitale transformatie, door meer verankerd te raken in nieuwe technologie en open te staan voor diversiteit. De paleizen die door de monarchie werden gebruikt, zullen waar mogelijk worden gebruikt voor culturele doeleinden.

Publiek en politiek leven

In de Republiek is burger-participatie in het bestuur en in de burgerlijke maatschappij standaard. Burgers nemen controle over hun eigen leven. Nooit in de geschiedenis was de bevolking zo hoog opgeleid als nu. Nooit eerder was de toegang tot informatie zo gemakkelijk als in deze tijd . De enige ketenen die ons nog beperken, zijn degene die we onszelf opleggen. De Republiek waardeert het potentieel van iedereen. Ter versterking van het draagvlak van de parlementaire democratie en de participatie van de burger aan politieke besluitvorming wordt in de republiek een systeem van volksraadpleging toegevoegd waarbij in elk geval alle wetsvoorstellen aan de orde komen; zowel die vanuit de regering als die als initiatiefwet vanuit de Volksvertegenwoordiging afkomstig zijn. De volksraadpleging kan zelf ook initiatiefwetten lanceren. Hierbij kan veel worden geleerd van de Zwitserse praktijk met directe democratie.

Secularisme is basis van vrijheid

Secularisme is een beginsel van vrijheid. De compromisloze verdediging van het secularisme moet in het onderwijs tot uiting komen, maar tegelijkertijd moet iedereen in staat zijn vrij zijn en of haar godsdienst uit te oefenen, met inachtneming van de waarden van de Republiek.

Een innovatief en Europees energiebeleid

Het energievraagstuk kan alleen worden opgelost vanuit een internationaal perspectief en door verstandige omgang met de huidige energiebronnen. De PvdR pleit voor een Europees energiebeleid waarbij de juiste energie-mix op Europees niveau wordt gevonden. Prioriteit moet zijn het behalen van de doelstellingen van het Parijs-akkoord. De PvdR geeft de voorkeur aan hernieuwbare energie, bijvoorbeeld door de constructie van grootschalige windparken op zee en investeringsprogramma's in Europees verband voor grootschalige *solar power*-installaties. De PvdR wil ook investeren in energie-innovatie. Zo pleit de PvdR voor een versnelde uitvoering van het ITER-project voor koude kernfusie.

Een belangrijk aspect van de innovatie is de verandering van de infrastructuur van de distributie van energie. De PvdR wil investeren in blockchain technologie en energie-conserveringstechnologie om *peer-to-peer* distributie in de toekomst de standaard te maken met weinig tot geen energieverlies. Gekoppeld aan slimme technologie voor energiebesparing kan de sterk accelererende energiebehoefte op lange termijn de baas te kunnen en tegelijkertijd de klimaat- en ecologieproblemen permanent op te kunnen lossen

De Partij voor de Republiek is geen voorstander van kortetermijnoplossingen waarbij langere termijnconsequenties worden verwaarloosd en veiligheidsaspecten te licht worden beschouwd. In deze context is de PvdR kritisch over de huidige lobby die nieuwe investeringen in kernenergie als redmiddel tegen opwarming van de aarde presenteert, vooral waar het gaat om relatieve oudere technologie voor nucleaire energieopwekking.

Immigratie en internationale hulp

Als verantwoordelijk lid van de globale gemeenschap, is het een prioriteit van de FRepubliek samenlevingen die achterblijven op het vlak van sociaal-economische ontwikkeling te ondersteunen. De Republiek investeert in infrastructuur en onderwijs in minder ontwikkelde landen, en zorgt er met de juiste handelsverdragen voor dat deze investeringen ten goede komen van de lokale gemeenschappen.

Na verloop van tijd zal dit de migratiestroom vanuit Afrika en de Levant doen afnemen. Echter, Europa moet zich ook haar demografische uitdagingen realiseren. Europa moet een aantrekkelijke bestemming zijn voor jonge beroepsmensen uit andere delen van de wereld. Belangrijk is ervoor te zorgen dat deze jonge mensen met de juiste verwachtingen naar Europa reizen, en de mogelijkheid hebben zich te ontwikkelen tot volwaardige burgers.

Integratie is belangrijk voor eenheid en solidariteit, maar ook voor een efficiënte sociaaleconomische dynamiek. Wanneer mensen samenwerken, vermindert de onderlinge angst en versterkt de familiariteit tussen groepen, waardoor een gezamenlijke identiteit vorm krijgt.

Openbare Veiligheid gebaat bij opheffing cannabisverbod

De politie van de Republiek zal dichter bij de mens staan, beter geïntegreerd zijn in het sociale weefsel van de wijken en lokale gemeenschappen, beter in staat zijn om met onderscheidend vermogen op te treden.

Decriminalisering door middel van het schrappen van achterhaalde wetgeving, zoals het verbod op cannabisteelt en – verkoop, zal het wetshandhavingssapparaat sterk ontlasten.

De wenselijkheid van een Europees defensie-apparaat

In het streven naar de ontwikkeling van een Europese federatie moet de Europese verhouding tot de NAVO worden herzien. De PvdR is voorstander van een zelfstandige organisatie van Europese staten. Voor de Europese veiligheid zou het beter zijn om tot een herschikking te komen van landen die van zo'n veiligheidsorganisatie lid zijn. Maar ook van landen die tot de vijand worden gerekend. De NAVO heeft nog steeds Rusland als vijand waartegen de NAVO zich bewapent en verzet. Maar Rusland is niet de Sovjet-Unie. Een toekomstige veiligheidsorganisatie van de EU zou Rusland niet langer als vijand moeten beschouwen, maar vrede moeten sluiten en te komen tot goed nabuurschap, ook al liggen de EU en Rusland op veel punten mijlenver uiteen. Maar dat laatste hoeft niet te betekenen dat de EU en Rusland vijanden zijn die elkaar bedreigen.

Wij zullen ons inzetten voor de Europese defensie. Daarbij moeten wij onze strijdkrachten de middelen geven om de strategische soevereiniteit van de Republiek te waarborgen. Dit zal vooral de vorm van een technologische opwaardering nemen, waarmee uiteindelijk tegen lagere kosten effectiever kan worden gehandeld in de technologische context van het informatietijdperk.

Investeren in nieuwe technologie

Door leiderschap in innovatie zal de Republiek opwaarts blijven bewegen om profijt te trekken van de economische veranderingen die wij doormaken. Door gebruik van technologieën als 5G, IoT, kunstmatige intelligentie en additieve fabricage, kunnen de Republiek en de Europese federatie de productie per werker sterk verhogen, de globale concurrentiepositie versterken, en het welzijn van iedere inwoner langdurig verzekeren en verhogen.

Dierenwelzijn verankerd in voedselproductie

De Partij voor de Republiek wil een samenleving die zich meer bewust is van haar verantwoordelijkheid ten aanzien van de natuur en de dieren. Dieren moeten met waardigheid worden behandeld. Er moet een einde komen aan de wreedheden in de bio-industrie en intensieve veeteelt. Nederland heeft een diepe kennis in voedseltechnologie. Deze kennis moet worden aangewend om door middel van innovatie een smakelijke, gezonde en betaalbare voedselvoorziening mogelijk te maken die geen inbreuk doet op de rechten van het dier, en geen onverantwoordelijke belasting vormt op de leefomgeving.

Natuurlijke diversiteit hersteld

Geconfronteerd met ecologische en milieu-uitdagingen, moeten wij onze productiemodellen omvormen. Deze uitdagingen zijn kansen voor de economische en sociale ontwikkeling van onze Republiek. We kunnen door toepassing van technologie natuurlijke diversiteit herstellen. De Republiek zal werken aan een groen Nederland en een herstel van het bestand van wilde dieren.

Investeren in mobiliteit

Investeringen in mobiliteit zijn nodig op alle niveaus. De Partij voor de Republiek is voorstander van investeringen in een Europees netwerk van hogesnelheidstreinen. Trein-en buslijnen moeten Europese regio's beter met elkaar verbinden. Het gebruik van treinen neemt aanzienlijk toe, ook met nachtlijnen. Op de autowegen moet de infrastructuur voor elektrische en hydrogene voertuigen over heel Europa worden uitgebreid. Terwijl in de steden het gebruik van milieuvriendelijke persoonlijke voertuigen, al dan niet gedeeld, de voorkeur moet hebben voor de laatste kilometers vanaf het station. Ter verdere ontlasing van het wegennet kan de binnenvaart in Nederland sterker gefaciliteerd worden door de overheid.

Hervorming woningmarkt

Met nieuwe wetgving dient voorkomen te worden dat de woningvoorraad van de grote steden een speelbal wordt van beleggers zonder enige binding met de betreffende wijken. Het fenomeen van *buy-to-let*, waarbij beleggers bestaande woningen opkopen om vervolgens – veelal na te zijn opgedeeld in appartementen – duur te verhuren, rukt in snel tempo op. De woningmarkt wordt bepaald door een stuwmeer van kapitaal dat rendement zoekt. Daarbij komen nog de druk van Airbnb, van expats, en de trek naar de steden in het algemeen.

Stadswijken waar het genereren van zoveel mogelijk huuropbrengsten de middelpuntvliedende kracht is, kennen meer verhuizingen, minder binding met de buurt en minder sociale contacten. Het is een woningvoorraad gekocht door eigenaren die er nooit zelf zullen wonen en die de prijzen

opdrijven. Beleggers hebben ook niet altijd evenveel kennis van het huurrecht en zien onderhoud eerder als bezuinigingspost dan als noodzakelijke investering.

Nog kwalijker is het fenomeen *buy-to-leave*, waar beleggers bewust niet willen verhuren en een grote leegstand veroorzaken omdat huurders een lastig obstakel zouden kunnen zijn voor een snelle doorverkoop. In de jaren zeventig van de vorige eeuw leidde een actieve kraakbeweging tot corrigerende leegstandswetgeving. Het huidige voornemen van het Amsterdamse stadsbestuur om een woonplicht voor huizenkopers en huizenbezitters te introduceren zou ook een gepast antwoord op deze ontwikkelingen zijn.

Een nog veel effectievere stap zou de keuze voor zelfbouw zijn. Zelfbouwers willen allereerst wonen. Hun motief is niet primair het optimaliseren van een belegging. In de zelfbouwwijken zullen opeenvolgende eigenaren, tot in de verre toekomst, de woningen aanpassen aan hun persoonlijke eisen. Zelfbouw biedt mensen vrije toegang tot de grondmarkt. Het kan de opmaat zijn naar een meer rechtvaardige toekomst, een versterking van het gemeenschapsgevoel en een verstedelijking op menselijke maat.

Banken en verzekeraars

Grote financiële instellingen als verzekeraars en banken vervullen als private ondernemingen een publieke rol. Maar ondanks de financiële crisis is dat besef niet teruggekeerd. Het streven naar winstmaximalisatie en het behagen van aandeelhouders gaat ten koste gaat van de burgers, die op de banken zijn aangewezen. Hen worden in toenemende mate de rekening gepresenteerd, terwijl de bonussen en inkomens binnen financiële instellingen nog steeds zeer hoog zijn. De PvdR ziet de onverenigbaarheid van de publieke rol met de commerciële doelstellingen en beursnoteringen. Daarom willen we banken splitsen in publieke banken met een nutsfunctie voor particulieren en het kleinbedrijf, en strikt zakelijke banken met een heel ander risicoprofiel. Voor publieke banken geldt dat het stichtingen dienen te zijn zonder winstoogmerk, een sterk beperkt risicoprofiel, beheerste inkomens (ook aan de top) en het beperken van bonussen tot maximaal drie maanden salaris. te splitsen ontstaat een ander landschap, waarbinnen het risico van banken die too big to fail zijn niet langer opgaat en niet met belastinggeld overeind te hoeven worden gehouden. Immers, afgesplitste zakelijke banken met een hoog risicoprofiel kunnen gewoon failliet gaan.

Ook juicht de PvdR de oprichting van een staatsbank toe. Deze staatsbank zal concurreren met andere nutsbanken, maar zal ook een belangrijke rol vervullen in het vergroenen van huishoudens en de kleinzakelijke markt, alsmede de energietransitie versnellen. Daartoe zorgt de overheid voor een aanhangend groenfonds van waaruit kredieten kunnen worden verstrekt tegen zeer gunstige voorwaarden.

Verzekeren is ontstaan om risico te dekken op basis van onderlinge solidariteit. Het mitigeren van risico's door als deelnemers op gelijke basis bij te dragen is de grondslag. Maar dit solidariteitsprincipe wordt uitgehold. Verzekeringen voor alleen hoogopgeleiden, zorgverzekeringen met de keuze om de dekking te beperken tot het eigenbelang, leiden tot toenemende ongelijkheid. De digitale revolutie versterkt dat effect. Big data en analyses zorgen ervoor dat risicoprofielen herkenbaarder worden. Dit werk verdere segregatie in de hand. Dat is voor de PvdR onacceptabel. Nieuwe regelgeving die uitsluiting en ongelijkheid moet tegengaan is noodzakelijk.

Afscheid van het belastingparadijs

Consultancybedrijven, advocatenkantoren en trusts faciliteren op grote schaal belastingontwijking. Des te welvarender een particulier is en des te groter een onderneming, des te lager wordt zo de relatieve bijdrage aan de samenleving en de gewone burger moet betalen. Het beste middel tegen belastingontwijking is transparantie. Om die te bewerkstelligen wil de Partij voor de Republiek:

- Het bindende advies van De Nederlandsche Bank (DNB) om banken op belastingontwijking te laten controleren omzetten in een wettelijke verplichting.
- Country-by-country-reporting voor multinationals met een omzet van €250mln en meer verplichten én openbaar maken.
- Aanpassing van art. 67 AWR, om de geheimhouding van belastinggegevens van ondernemingen op te heffen.
- Trustkantoren mogen niet langer fictieve substance voor buitenlandse ondernemingen 'organiseren'. Er is een wettelijk kader nodig om echte substance-eisen te regelen en te controleren.
- Het toezicht op trusts wordt vanuit DNB nog verder geïntensiveerd en er komen sanctie op niet naleven van toepasbare wetgeving.
- Trusts worden in het Nederlands recht betrokken en buiten het Angelsaksische recht gehouden. Hierdoor kunnen ze in Nederland verplicht worden klantinformatie openbaar te maken.

Schatrijke multinationals als Starbucks, Apple en Coca Cola en grootverdieners in sport en amusement hebben al jaren brievenbusfirma's in Nederland. Zij kunnen dat doen, omdat de Nederlandse overheid voor multinationals aparte fiscale regelingen treft, waardoor hun effectieve belastingdruk veel lager is dan van burgers en kleine bedrijven. Hoewel de overheid zich erachter verschuilt dat deze *rulings* alleen maar zekerheid moeten bieden, weten we inmiddels dat er meer aan de hand is. Dit bleek ook uit de in 2016 uitgelekte Panama Papers. Het argument dat voor de *rulings* wordt aangedragen is de economische meerwaarde, zoals werkgelegenheid. Deze argumentatie houdt geen stand. Brievenbusmaatschappijen leveren geen economische meerwaarde en zullen deze dienen te bewijzen. Daartoe moet de definitie van *substance* ook voor brievenbusmaatschappijen worden aangescherpt en gecontroleerd. Voor multinationals zal de eis tot meer transparantie en openbaarmaking van fiscale gegevens leiden tot een publieke druk die de overheid niet kan negeren. Dit zal leiden tot een afname van Nederland als belastingparadijs.

Een andere veel genoemde oorzaak van Nederland als belastingparadijs, zijn de vele Double Tax Agreements, onze belastingverdragen met veel landen, waaronder veel armere landen. Deze verdragen suggereren een evenwichtige set aan afspraken, maar dat blijkt in de regel niet het geval. Vaak is dit het gevolg van andere soorten van belastingheffing in deze landen dan in Nederland. De PvdR sluit zich dan ook aan bij Oxfam Novib, die de nadelige gevolgen van deze verdragen voor armere landen al langer aan de kaak stelt. Veelal stromen er belastinginkomsten van hen naar Nederland. De PvdR zal eisen dat veel belastingverdragen worden opengebroken en tot een werkelijk wederzijds voordeel zullen leiden. Een periodieke toetsing van de gevolgen zal dit blijvend moeten aantonen.

Innovatief ondernemerschap

Onze ondernemingen staan voor enorme uitdagingen: economische verandering, ecologische overgang, globalisering, maar ook een groeiend verlangen van de werknemers om zin te vinden in

hun werk. De Republiek geeft hen de middelen om zich aan deze nieuwe omgeving aan te passen. De Republiek zal het ondernemen en het oprichten van een nieuwe onderneming verder vergemakkelijken. Het zal innovatief ondernemerschap aanmoedigen en daarin investeren. De Republiek zal zorgen voor arbeidswetten die voldoende flexibiliteit aan ondernemers en werknemers bieden.

Europese digitale markt

Digitaal is een kans voor bedrijven, individuen en overheid. Iedereen moet profiteren van de beste netwerkdekking op het grondgebied, maar ook door zoveel mogelijk mensen op te leiden in technologische hulpmiddelen. De Republiek zal toegankelijke gezondheidszorgoplossingen bieden. In de rechtsspraak zal het een digitale en snelle procedure voor de beslechting van alledaagse geschillen totstandbrengen. 100% van de administratieve procedures met de overheid zal online afgehandeld kunnen worden.

De Republiek zal een nationale strategie voor kunstmatige intelligentie vaststellen en een totstandkoming van een Europese digitale markt bevorderen.

Investeren in digitale overheid

Ook de Republiek zal financieel voorzichtig zijn en een zeer hoge budgettaire discipline blijven betrachten. Door meer centrale taken op Europees niveau te organiseren, zullen aanzienlijke kostenbesparingen kunnen worden gerealiseerd.

Besparingen kunnen ook worden gerealiseerd doordat de uitvoering van het gegarandeerde inkomen veel eenvoudiger is dan het huidige systeem van sociale zekerheid.

De Republiek zal het lokale bestuur versterken, en de burger in staat stellen gemakkelijk en direct met lokale bestuurders, zoals de burgermeester, te communiceren. Om een dergelijk sterk gedecentraliseerd bestuur kosteffectief te maken, zal de Republiek sterk investeren in de digitale overheid. De meeste overheidsdiensten zullen met een klik of een tap beschikbaar zijn, en wanneer direct overleg toch nodig is, dan zal men weer met groot gemak bij de lokale bestuurder op bezoek kunnen gaan.

Belastingstelsel gemoderniseerd

Het belastingstelsel van de Republiek zal de koopkracht van de middenklasse en de werkende klasse ondersteunen. Dit vermindert het verschil in rendement tussen arbeid en kapitaal, en versmalt de welvaartskloof aanzienlijk.

Individuele soevereniteit

Eenmaal gebroken met de traditie van de monarchie zal de republiek der Nederlanden ook kunnen breken met andere dogma's die de ontwikkeling van de de burgerlijke vrijheden nodeloos stagneren. Daarbij valt te denken aan zaken als de erkenning van het recht op een vrijwillig levenseinde met waarborgen voor deskundige begeleiding.

Andere staatskundige hervormingen

Afschaffing Eerste Kamer

In de Republiek wordt de Eerste Kamer vervangen door een volksraadpleging die wetsvoorstellen vanuit het parlement afwijst of aanneemt. De volksraadpleging kan zelf ook initiatiefwetten

lanceren. Het Zwitserse model fungeert als inspiratie voor het opzetten van een fijnmazig systeem van democratische *checks and balances*.

Invoering Constitutioneel Hof

De PvdR is voorstander van de instelling van een Constitutioneel Hof dat in voorkomend geval bestaande wetten en de toepassing daarvan kan toetsen aan de Nederlandse Grondwet.

Gekozen burgemeester

De Partij voor de Republiek bepleit een democratisch mandaat voor iedere bestuursvertegenwoordiger, dus ook voor burgemeesters.